

Іспит з теорії алгоритмів
Гілецької Катерини ТМІ-21
Вісник №7

① Принцип нормалізації. Універсальний нормальний алгоритм.

Принцип нормалізації: для будь-якого алгоритму $A = \langle \varphi, \Pi \rangle$ в довільному алфавіті M можна побудувати еквівалентний йому нормальний алгоритм над алфавітом M .

Перехід від інших способів опису алгоритмів до еквівалентних нормальних алгоритмів. назив. зображенням у нормал. формі або нормалізацією.

Алгоритм $A = \langle \varphi, \Pi \rangle$ в алфавіті M назив. нормалізованим, якщо можна побудувати еквівалентний йому алгоритм над алфавітом M . В протилежному випадку алгорит. ненормалізований. $\Rightarrow$
 $\Rightarrow$ принцип нормалізації: усі алгоритми ено-
малізовані.

Універсальний нормальний алгоритм (УНА):
УНА назив. алгоритм, здатний виконувати роботу довільного норм. алгоритму A . Він отримує інструкції про схему конкретного алгорит. A та про вхідне слово P ; виконує над P підстановку згідно зі заданою схемою.
УНА має один фіксований алфавіт — стандартний.

⇒ системи норм. алгоритмів повинні бути закладені в стандарт. алфавіті ЖНА, щоб ЖНА їх сприймав.

Отримане слово в стандартному алфавіті назив. зображенням заданого алгоритму $- A^{cod}$

Теорема: існує такий нормальний алгоритм U , який назив. універсальним, що для будь-якого нормального алгоритму A і будь-якого вхідного слова P з області визначення A перетворює слово $A^{cod} P^{cod}$ у слово $A^{cod} Q^{cod}$, де $Q = A(P)$: $A^{cod} P^{cod} \xrightarrow{U} A^{cod} (P)^{cod}$

Якщо P не входить в область визначення A , то універсальний алгоритм U також буде незастосовний до слова $A^{cod} P^{cod}$.

② Рекурсивні функції

~~Визначення~~ Рекурсивні ф-ції – конструктивно визначені арифметичні (цілочисельні) ф-ції.

Нехай задано алгоритм A , який можна застосувати до цілого класу даних (до ряду допустимих всідних даних – умов даних). $n_1, n_2, \dots, n_k, \dots$ – пронумеровані цілими шлагами умови $m_1, m_2, \dots, m_k, \dots$ – пронумеровані цілими додатними шлагами результати роботи алгоритму.

$m_i = A(n_i)$

Алгоритм A визначає деяку числову ф-цію
 $\varphi: N \rightarrow N$ $m_i = \varphi(n_i)$

Отже, виконання довільного алгоритму A є еквівалентним обчисленню значень деякої числової ф-ції φ .

Найпростіші ф-ції:

1. ф-ція наступності: $\varphi(x) = x + 1$ $S^+(x)$
2. нуль-ф-ція: $\varphi(x_1, \dots, x_n) = 0$ $0^n(x_1, \dots, x_n)$
3. ф-ція вибору аргумента: $\varphi_i(x_1, \dots, x_n) = x_i$
 $\pi_i^n(x_1, \dots, x_n)$ $(1 \leq i \leq n)$

Основні оператори: суперпозиція, примітивної-рекурсії, мінімізації

③ Скласти нормальний алгоритм, який викидає повторні букви „а” в рядках символів в алфавіті $A = \{a, b, c\}$.

$P_1: aa \rightarrow a$

За допомогою цієї команди всі повторні букви „а” буде викинуто. Програма завершиться коли до рядка не з'явиться буде застосовувати правило P_1 .

Розглянемо приклад:

Нехай дано рядок: $abcaabacaaaab$
 $abcaabacaaaab \Rightarrow (P_1) abcaabacaaaab \Rightarrow (P_1)$
 $abcaabacaaab \Rightarrow (P_1) abcaabacab$

У рядку більше немає „аа” $\Rightarrow$ завершення програми.

Результат: $abcaabacab$